

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

6. De ara, S. vestibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

C A P. VI.

De Ara, sacris Vasis & Vestibus.

Altare in quo sacrificium peragitur lapideum i
esse debet propter durabiliorem & firmiorem
materiam: In primitiua Ecclesia in ligneis altari-
bus consecrabant, satis verò est, vt superior ea pars
super quam calix cum patena ponitur, lapidea &
consecrata sit.

Summus Pontifex sacerdoti simplici committe- 2
re potest facultatem altaria consecrandi, vti facit
Religiosis in Indiam proficiscentibus.

Duplex est altare, vnum mobile seu portatile, al- 3
terum fixum seu stabile. Quare hoc consecratio-
nem amittit, per amotionem à structura: Non item
alterum per amotionem à ligno execratur.

Tam portatile, quam fixum altare consecratio- 4
nem amittit per notabilem fractionem, quæ cense-
ri solet, si in nulla altaris parte calix cum patera con-
sistere possit. Idemque sentiendum de aliis rebus
benedictis, calice, sacris vestibus.

Dictum illud, *Non sacrum accessione ad sacrum, effi-* 5
ditur sacrum, potius locum habet in liquoribus.

NB. Alba v.c. benedictionem amittit, si per
fractionem inepta sit ad sacrum suum vsum, vel si
cingulum ita frangatur, vt neutra eius pars ad cin-
gendum sufficiat, si tamen ante plenam separatio-
nem reficiatur & partes connectuntur, seruetur
consecratio.

Non amittitur consecratio calicis per solam sepa- 6
rationem pedis à cuppa in calice tornatili, quia sola
cuppa in calice tornatili per se consecratur. Alia ra-
tio est de calicibus, qui pedem amobile non habent.

Tit 5 Pro-

- 7 Probabile est calicem non execrari noua inuentione secundum superficiem interiorem, cum enim forma calicis permaneat, non videtur consecratio amitti, quemadmodum neque Ecclesiae consecratio perditur, si muri denuo dealbentur. Honestum tamen est, ut post profanarum manuum contractum, & nouae materiae appositionem calix aqua benedicta prius lauetur, quam ad sacrificandum adhibeatur.
- 8 Valde conueniens, licet non simpliciter necessarium est, ut in quolibet altari sacrae reliquiae sint.
- 9 Si altaris sigillum seu locus in quo sacrae reliquiae sunt, notabiliter frangatur, altari iterum conseruari oportet, cum sigillum hoc censeatur praecipua pars mensae, merito ob cuius fractionem vel amotionem ipsa mensa, siue lapis notabiliter contractus seu diminutus aestimatur.
- 10 Altare, Calix, Patina, Corporale polluuntur per humani seminis, aut sanguinis effusionem, ut reconciliari debeant: quod si verò ad communem usum adhibeantur, non violantur, sed simplici benedictione reconciliare decens est.
- 11 Sacrae vestes, quibus sacerdos in missa utitur benedictae esse debent, & pallae parte interiori debent esse lineae cum sint pars corporalis, mappa etiam duplex corporale subiecta esse debet.
- 12 Calix & patina ex materia aurea, argentea, vel stannea esse debent, non ex ligno, vitro, ferro, &c. pes etiam potest esse ex plumbo aut cupro.
- NB. Calix & patina debent benedici & Chrismate inungi ab Episcopo; Religiosi societatis in Indiam proficiscentes ex priuilegiis papali possunt benedicere. Calicis purificatorium ex lino debet esse bene-

benedictum, lumen etiam requiritur, etiam ex sauo
vnum, si aliud haberi non possit: preces ante missam
obligant sub veniali.

Ministrum altaris, qui sacerdoti respondeat, & 13
vice ipsos porrigat, marem non sceminam esse oportet: sanctimoniales tamen ex loco remoto responde-
re possunt, & consuetudo obtinet, vt parochi in pa-
gis sine ministro respondente celebrent.

Vestes sacrae quibus sacrificans indutus esse debet 14
sunt amictus, Alba, Cingulū, Manipulus, Stola, Ca-
sula. Cingulū debet esse benedictum etiā sicut alia.

Vestes & sacra vasa oportet esse munda, & si neg- 15
ligentia sit à parte sacerdotis non mundantis, erit
mortale.

Sacrificans nudo capite esse debet. 16

Si aliquid ex requisitis ad sacrificium celebran- 17
dum desit, attendere oportet; hinc quidem quan-
topere id requiratur ad sacrificii celebritatem; hinc
verò quanta sit celebrandi necessitas. Nam sine ve-
stibus sacris non licet celebrare; Excepto casu gra-
uissimæ necessitatis, puta ob mortis periculum; Idē
dicendum de aliis, sine missali tamen si quis constan-
tissima memoria polleat, quis in casu aliquo celebra-
re poterit, si scandalum absit, & si magna sit cele-
brandi necessitas v. c. si populus cum scandalo dimitti
deberet, posset celebrare sine stola, vel manipulo:
sine magna autem necessitate non licet sine his ce-
lebrare. Nam eo casu quo missa ritè ac decenter ce-
lebrari non potest, cessat obligatio legis de sacro fa-
ciendo, vel audiendo.

Sacerdos non debet populum benedicere, si ce- 18
lebrat coram Romanæ sedis Cardinali, vel coram
Episcopo, nisi is annuat seu licentiam det.

Sacra

19 Sacra vasa, in quibus continetur corpus Christi, tangere Laico est mortale; si vacua est, veniale, si contemptus absit, etiam in sanctimonialibus corporalia & purificatoria prius leuiter lauari debent à Diacono antequam sanctimonialibus aut virginibus dantur iterum lauanda.

NB. In Minoribus ordinibus constituti non audent attingere sacra vasa, propter praxin Ecclesiarum & communem DD. sententiam.

20 Vestes & Pallas benedictas, quæ nec chrismate unctæ sunt, neque sacrum Christi corpus immediate contingunt cum reuerentia etiam laicis contingere permissum est. Lacerata tamen & vetustate absumpta igni debent absumi, & non ad profanos vsus adhiberi.

21 Sacras reliquias cum reuerentia tangere laicis non est licitum.

22 Decens est, vt sacrae pixides & ciboria benedicantur, quamuis id non in omnibus Ecclesiis vsitatum sit.

C A P. VII.

An eò quibus casibus sacrificium missæ interrumpere vel imperfectum relinquere licitum sit.

1 **N**Unquam licitum est directa intentione accedere ad consecrandum solum panem sine consecratione vini; Est enim contra Christi institutionem, sacrificium mutilum reddere, vnde sacrilegium. Quod si tamen in aliquo casu hostes haeretici ingruant ad occidendum sacrificantem in altari, potest is hostiam iam consecratam statim sumere, si ad con-